

MUNI

VÝSLEDKY
DRUHÉ KONTROLY
ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ
(2000 - 2018)

PARAMETRY KONTROLY

ZÁKLADNÍ RÁMEC

Na základě rozhodnutí rektora Mimořádná kontrola závěrečných prací (2019)

fakulty MU kontrolovaly:

- pouze práce předložené k obhajobě v posledních 3 letech (2016–2018)
- pouze bakalářské, diplomové a rigorózní práce (kontrola se netýkala dizertačních prací)
- pouze práce, které podle zjištění systému IS MU vykazují shodu s jiným relevantním dokumentem v rozsahu více než 30 %

OpK RMU kontroloval:

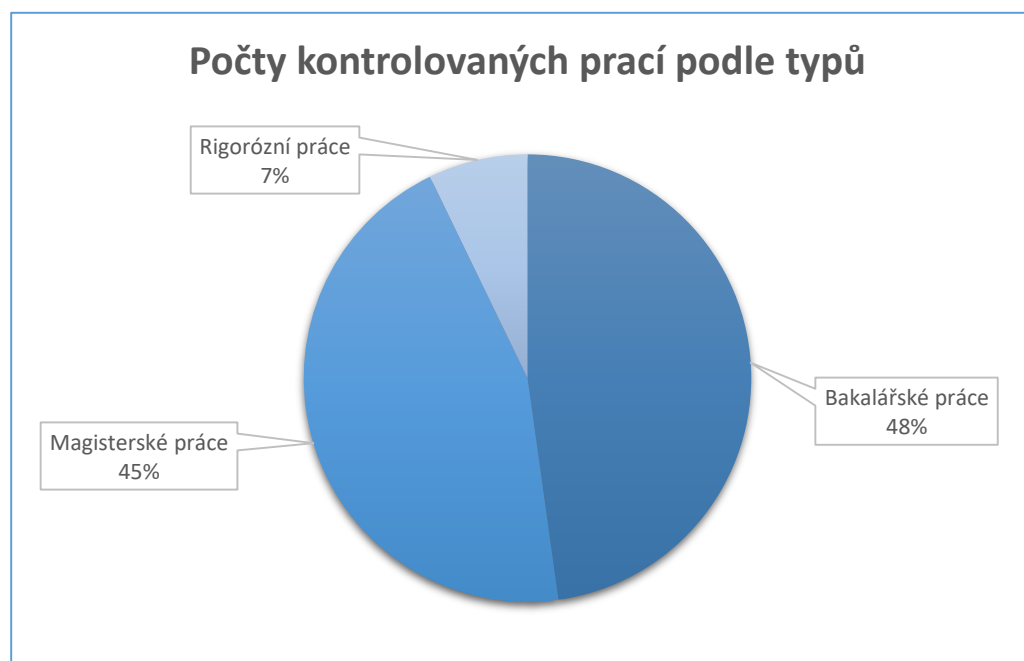
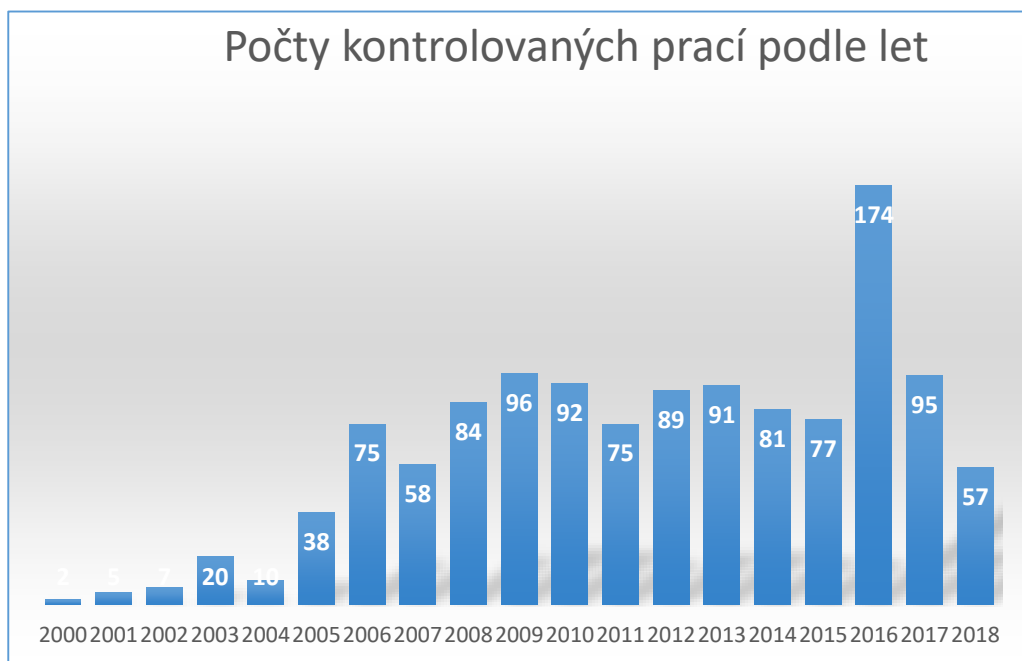
- práce z let 2000–2015, a to vždy 100 náhodně vybraných prací z každé fakulty, které splňují výše uvedená kritéria

ROZSAH KONTROLY

Kontrolou prošlo cca **1 %** z **124 284** Bc., Mgr. a rig. prací z let 2000–2018

kontrola OpK RMU: **900 prací** (2000–2015)

kontrola fakultami: **326 prací** (2016–2018)

JAK IS URČUJE SHODY

„práce, které podle zjištění systému IS MU vykazují shodu s jiným relevantním dokumentem v rozsahu více než 30 %“

- shoda 30 % textu závěrečné práce s jinými texty, nebo
- shoda 30 % jiného textu s textem závěrečné práce

IS nekontroluje:

- shodu se soubory stejného vlastníka v jednom úložišti,
- shodu se soubory uloženými v IS MU po odevzdání hlavního textu závěrečné práce,
- shodu se soubory vloženými vedoucím práce do stejného úložiště

CO KONTROLA NEODHALÍ

- Texty převzaté z dokumentů, které se nevyskytují na webu, typicky z tištěných knih (doslovné citace z takových zdrojů ale často naznačují doslovné shody mezi různými závěrečnými pracemi, které často opisují nezávisle na sobě ze stejného původního dokumentu)
- Překlady textů z cizích jazyků
- Nekorektní využití prvků netextového charakteru (obrázky, grafy, schémata, zvukový materiál...)
- Shody ve výzkumných postupech a struktuře argumentace (bez zjevných textových shod)
- Psaní prací na zakázku

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ZJIŠTĚNÍ

CO KONTROLA NAZNAČUJE O CHOVÁNÍ STUDENTŮ MU (1)

- **Studenti se sklony k plagiátorství se vyskytují na všech fakultách Masarykovy univerzity.** Zdá se nicméně, že tento problém je významně nižší v programech, které kladou důraz na soustavnou kultivaci akademického psaní jakožto klíčového výstupu z učení.
- **Rozsah nejzávažnějších forem plagiátorství ve studentských pracích se jeví jako omezený:** zdá se, že studenti MU nekradou práce svých kolegů jako celek a jen zcela ojediněle přebírají bez řádné citace velmi rozsáhlé části (typicky celé kapitoly) z jednoho zdroje.
- **Nejčastější formou pochybení** jsou případy, kdy **studenti nedostatečně označují rozsah, v němž doslovně nebo s minimálními úpravami přebírají kratší úseky textu** (typicky odstavce). Ačkoli toto jednání bývá v našem prostředí stále omlouváno jako „špatná citace“, podle obecně uznávaných mezinárodních standardů jednoznačně naplňuje skutkovou podstatu plagiátorství.

CO KONTROLA NAZNAČUJE O CHOVÁNÍ STUDENTŮ MU (2)

- **Nejvíce prohřešků proti etice akademického psaní se obvykle soustředí v teoretických částech závěrečných prací,** které jsou nezdědka jen nekritickou kompilací omezeného množství zdrojů. To je typické zejména pro programy, které kladou hlavní důraz na replikaci existujícího vědění a/nebo na rozvoj profesních dovedností.
- Nezdědka se stává, že **studenti přebírají bez řádné citace významnou část textu vlastních dřívějších prací (autoplagiátorství)** – toto chování se na MU odehrává v „šedé zóně“ bez jasných pravidel.
- Není zřejmé, jakou roli hraje zpracování prací na zakázku (contract cheating)

CO KONTROLA NAZNAČUJE O „VYTĚŽOVÁNÍ“ PRACÍ MU

Práce studentů MU se po obhájení stávají předmětem plagiátorství ze strany:

- studentů jiných veřejných i soukromých vysokých škol
- internetových blogů, fór atd.
- ojediněle i vědeckých a dalších projektů českých i zahraničních vysokých škol (vč. veřejných)

CO KONTROLA NAZNAČUJE O CHOVÁNÍ UNIVERZITY (1)

- **Obecně se** na MU postupně **snižuje tolerance vůči projevům plagiátorství** ve studentských pracích a rozšiřuje se spektrum chování, které je považováno za neetické.
- Existuje poměrně **nízké povědomí o společných pravidlech** etiky akademického psaní. Nepřiměřeně velký důraz se klade na údajná disciplinární či lokální specifika, někteří akademici pravděpodobně mají jen nepřesné povědomí o hranicích mezi eticky přijatelným a nepřijatelným jednáním.
- Napříč univerzitou **přetrvává různá míra tolerance** zejména lehčích forem plagiátorství: to, co je někde mlčky tolerováno, může jinde vést k neobhájení práce, popř. až k zahájení disciplinárního řízení.

CO KONTROLA NAZNAČUJE O CHOVÁNÍ UNIVERZITY (2)

- Obecně na univerzitě **není věnována dostatečná pozornost praktickému výcviku akademického psaní** (zároveň ale existuje řada příkladů lokální dobré praxe) a rozvoji obecných etických aspektů akademické práce.
- Přetrvává **problém s opakovaným zadáváním obdobných témat** závěrečných prací v jen velmi malých variacích.
- **Kontrola** závěrečných prací leckdy **příliš spoléhá na strojové vyhodnocení** podobností prostřednictvím IS (to má ale mnohá omezení, viz výše)
- Tvrdost postupu při odhalení plagiátorství se mnohdy významně liší i v rámci jedné fakulty.